

2. Kemianteollisuus Toimialaseuranta Q3/2024

Tutkimusyksikkö

2. Kemianteollisuus

Sisällysluettelo

Kemianteollisuus

- 2.1. Jalostettujen öljytuotteiden valmistus
- 2.2. Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus
- 2.3. Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus
- 2.4. Kumi- ja muovituotteiden valmistus

Auto- ja rengasalat

- 2.5. Moottoriajoneuvojen kauppa, huolto ja korjaus

Kemianteollisuus vastaa Tilastokeskuksen luokitusta kemianteollisuuden toimialoista.

Toimialat (TOL 2008):

- TOL 19 Koksin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus
- TOL 20 Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus
- TOL 21 Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus
- TOL 22 Kumi- ja muovituotteiden valmistus
- TOL 45 Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus

Sopimusalat: Öljy-, maakaasu- ja petrokemianteollisuus, Muovituoteteollisuus ja kemian tuoteteollisuus, Kemian perusteollisuus, Kumiteollisuus, Autonrengasala, Autoalan kauppa ja korjaamotoiminta
Muista aloista toimitetaan seurantatiedot erikseen pyydettäessä.

2. Kemianteollisuus

Kemianteollisuus on yksi suurimmista teollisuudenaloista. Alan yritykset tuottavat polttoaineita, lääkkeitä, kemikaaleja ja muita kemiantuotteita. Kemianteollisuuden tuotantoprosessit kuluttavat paljon energiaa ja raaka-aineet ovat tuontitavaraa. Lääketeollisuuden kannattavuus on erittäin korkea.

Kemianteollisuudessa työskentelee 17 000 tuotantotyöntekijää. Alan suurimmat työnantajat ovat Neste, Orion ja Nokian Renkaat. Vuonna 2022 nämä yritykset työllistivät neljäsosan koko kemianteollisuuden henkilöstöstä Suomessa. Liikevaihdoltaan suurimmat yritykset ovat Neste, Kemira ja Nokian Renkaat. Koko alan liikevaihdosta Nesteen osuus oli reilut 10 % vuonna 2022.

Kemianteollisuuden yrityksillä meni hyvin kasvuvuosina 2010–2021. Viime vuosina tilanne on ollut kemikaali-, kumi- ja muovituotannossa haastavampi. Tähän on vaikuttanut alan riippuvuus Venäjästä. Raaka-aineiden kohonneet hinnat ja logistiset häiriöt ovat hidastaneet kasvua. Vaikeudet vientimarkkinoilla ovat heikentäneet kysyntää.

2.1. Jalostettujen öljytuotteiden valmistus (Timo Eklund)

- Tuotannon vuosimuutos: ei saatavana.
- Tuottajahinnat vuosimuutos: ei saatavana.
- Neste Oyj:n tilanne on heikentynyt, koska liikenteen siirtyminen biopolttoaineisiin on hidastunut. Monet valtiot ovat tinkineet velvoitteistaan, jotka liittyvät biopolttoaineiden käyttöön.
- Suomessa Nesteen tuotanto keskittyy fossiilisten raaka-aineiden jalostamiseen, ei niinkään biopolttoaineisiin. Tuotanto on kannattavaa. Tänä vuonna tuotantomäärää laskee Porvoon jalostamon yhdeksän viikon huoltokatkos. Suunnitellut huollot suoritettiin onnistuneesti.
- Haminassa moottoriöljyä kierrättävä STR Tecoil Oy myytiin ranskalaiselle öljyjätti Totalille. STR Tecoilin tuotannon teknologia on maailman mittakaavassa edistyksellinen. Suomen kannalta parhaassa tapauksessa Haminan yksikön tuotanto kasvaa vahvan omistajan suojissa. On myös mahdollista, että Total siirtää valmistuksen omille laitoksilleen Suomen ulkopuolelle.

2.2. Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus (Matti Roitto)

- Tuotannon vuosimuutos: ei saatavana.
- Tuottajahinnat vuosimuutos: -3 % (Q2/2023 → Q2/2024).
- Tavaraviennin arvon vuosimuutos: -1 % (Q2/2023 → Q2/2024).
- Vuonna 2023 alan yritysten kannattavuus oli heikko. Suurten yritysten kannattavuus oli selkeästi korkeampi kun pk-yritysten. Myös vientivetoiset yritykset erottuivat eduksensa.
- Vuonna 2024 ei ole tapahtunut merkittävää käännettä parempaan. Logistiikka- ja hankintaketjuissa on häiriöitä ja muutoksia. Ne ovat vaikeuttaneet tilannetta ja nostaneet kustannuksia.
- Suhdannenäkymät ovat kohtalaiset: tilauksia on alkanut tulla hieman lisää. Myös tuotantomäärät ovat kasvaneet hieman.
- Terrafamen liikevaihto kasvoi Q2/2024 viidenneksellä vuodessa. Ensimmäisen vuosipuolikkaan tulos oli +3,3 miljoonaa euroa voitollinen. Metallipuolituotteiden, eli sulfidien tuotanto pysyi korkealla tasolla. Akkukemikaalien kysyntä heikkeni. Kesällä käynnistetyn uraanin talteenottolaitoksen arvioidaan työllistävän 40 työntekijää.
- Lannoitevalmistaja Yaran myynti on vetänyt hyvin ja tuotanto työllistää. Lannoiteteollisuuden tarvitsemaa ammoniakkia tuodaan yhä Venäjältä ja mahdollinen tuontikielto voisi vaikeuttaa toimintaa.

2.3. Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus (Timo Eklund)

- Tuotannon vuosimuutos: ei saatavana.
- Tuottajahinnat vuosimuutos: +0 % (Q2/2023 → Q2/2024).
- Tavaraviennin arvon vuosimuutos: +8 % (Q2/2023 → Q2/2024)
- Alan kotimaisen ykkösyhtiön Orion Oyj:n Nubeqa-eturauhassyöpälääke on myyntimenestys. Sen myynti on ylittänyt odotukset ja myynnin arvo on jo yli 1 miljardi vuodessa. Lääke valmistetaan Suomessa. Se tuli ensimmäistä kertaa myyntiin vuonna 2019.
- Lääkkeiden valmistus kuuluu Suomen teollisuuden voimakkaimpiin kasvualoihin.
- Kasvua tulee Orionin lisäksi myös muista yrityksistä. FinVector Oy:n uusi lääketehdas on aloittanut toimintansa Kuopiossa tänä vuonna. Toiminnan ylös ajon myötä tuotanto ja henkilöstömäärä kasvavat.
- Myös muut lääketehdaat investoivat ja lisäävät väkeä.
- Alalla on myös pienempiä kasvuyrityksiä. Medix Biochemica Oy sai 300 miljoonan euron rahoituksen. Yritys valmistaa Espoossa lääketieteellisten testien raaka-aineita. Henkilöstömäärä on 100.
- Lääkeyritykset ovat houkuttelevia rahoittajille. Tämä nostaa lääketeollisuuden kasvumahdollisuuksia. Taustalla on esimerkiksi tanskalaisen Novo Nordiskin menestys ja nousu Euroopan arvokkaimmaksi yritykseksi. Yksi menestyslääke saattaa tuottaa yritykselle miljardien eurojen voitot.

2.4. Kumi- ja muovituotteiden valmistus (Matti Roitto)

- Tuotannon vuosimuutos: ei saatavana.
- Tuottajahinnat vuosimuutos: -2 % (Q2/2023 → Q2/2024).
- Tavaraviennin arvon vuosimuutos: +4 % (Q2/2023 → Q2/2024).
- Useissa yrityksissä arvioidaan tuotannon ja henkilöstön määrän vähenevän seuraavan kolmen kuukauden aikana. Muutosneuvotteluja on käynnissä tai alkamassa useissa yrityksissä.
- Raaka-aineiden hinnat ovat nousseet. Lähi-Idän kriisit nostavat öljyn hintaa. Myös polymeerien hinnat ovat nousussa ympäri Eurooppaa. Renkaiden valmistuksessa käytettävän kimröökkin (nokimusta) hinta kohosi, kun tuontikielto Venäjältä astui voimaan heinäkuussa 2024.
- Kumituotteiden kysyntä on vähäistä esimerkiksi ajoneuvojen valmistuksen ja rakennusalan ongelmien vuoksi. Kustannuksien siirtoa hintoihin ei ole voitu tehdä täysimittaisesti.
- Nokian Raskaat Renkaat siirtää vuonna 2025 sisärenkaiden valmistuksen alihankkijalta Nokialle. Päätös ei vaikuta yrityksen omaan henkilöstöön.
- Muovituoteteollisuus Ry:n mukaan ensimmäisellä vuosipuoliskolla tilauksia riitti töitä 1,5-2 kuukaudeksi. Tilauskanta on parantunut hieman. Esimerkiksi Exel Composites Oyj:n saamat uudet tilaukset sähköbussien komposiittiprofiileihin ja tuulivoimaan työllistävät.

Auto- ja rengasalat

Tutkimusyksikkö

2.5. Moottoriajoneuvojen kauppa, huolto ja korjaus (Matti Roitto)

- Tuotannon vuosimuutos: ei saatavana
- Tuottajahinnat vuosimuutos: ei saatavana
- Tavaraviennin arvon vuosimuutos: +11 % (Q2/2023 → Q2/2024)
- Autokaupan myllerrys jatkuu haastavassa markkinatilanteessa. Uusien autojen ensirekisteröinnit ovat vähentyneet. Tilastokeskuksen mukaan tammi-elokuussa 2024 ensirekisteröitiin yhteensä 60 605 uutta autoa, -15 % vähemmän kuin vuonna 2023.
- Uusien ajoneuvojen tilauskannat ovat pienentyneet. Täyssähköajoneuvojen kauppa käy nihkeästi. Käytettyjen ajoneuvojen tuonti ja kauppa kasvoivat. Korjaus- ja huoltopalvelujen tilanne on parempi ja rengassesonki työllistää kausityövoimaa.
- Kamux keskittää myyntiään Suomessa ja Ruotsissa. Suomessa se sulki Klaukkalan myymälän ja sulkee Tornion myymälän. Henkilöstö siirtyy muihin toimipisteisiin.
- Voimakkaasti laajentunut Wetteri Oyj osti kesällä 12 henkilöä työllistävän Lahden Rekkapaja Oy:n. Rinta-Joupilta yritys osti kaksi merkkiedustusta kolmella paikkakunnalla. Wetteri käynnisti myös tehostamisohjelman ja purkaa päällekkäisyyksiä sekä vähentää työvoimaa.

Tietolaatikot

Tekstiilien valmistus

(Q2/2023 → Q2/2024)

Tuotannon vuosimuutos: +3 %

Tuottajahinnat vuosimuutos: +3 %

Tavaraviennin arvon vuosimuutos: -1 %

Vaatteiden valmistus

(Q2/2023 → Q2/2024)

Tuotannon vuosimuutos: -7 %

Tuottajahinnat vuosimuutos: +1 %

Tavaraviennin arvon vuosimuutos: -12 %

Kenkien ja nahkatuotteiden valmistus

(Q2/2023 → Q2/2024)

Tuotannon vuosimuutos: -8 %

Tuottajahinnat vuosimuutos: +8 %

Tavaraviennin arvon vuosimuutos: -11 %

Kustantaminen

(Q2/2023 → Q2/2024)

Tuotannon vuosimuutos: +4 %

Tuottajahinnat vuosimuutos: +1 %

Tavaraviennin arvon vuosimuutos: +39 %

Painaminen

(Q2/2023 → Q2/2024)

Tuotannon vuosimuutos: -7 %

Tuottajahinnat vuosimuutos: +2 %

Tavaraviennin arvon vuosimuutos: +24 %

Jakelupalvelut

(Q2/2023 → Q2/2024)

Tuotannon vuosimuutos: ei saatavana

Tuottajahinnat vuosimuutos: +7 %

Tavaraviennin arvon vuosimuutos: ei saatavana

Pesulapalvelut

(Q2/2023 → Q2/2024)

Tuotannon vuosimuutos: ei saatavana

Tuottajahinnat vuosimuutos: +5 %

Tavaraviennin arvon vuosimuutos: ei saatavana

**Teollisuus
liitto**